

NAKO

TI UKRAINE • TI-DS

2019 РІЧНИЙ ЗВІТ

Незалежний
антикорупційний комітет
з питань оборони (НАКО)

ЗВІТ

Про нас	4
Історія створення НАКО	6
Місія та завдання організації	6
Вступне слово	7
Стратегічні цілі та результати НАКО	10
Ціль 1: Покращення врядування у оборонному секторі, зменшення корупційних ризиків у витратах на оборону	11
Підтримка та впровадження реформ Міністерством оборони та іншими органами влади, обраних на підставі досліджень та рекомендацій НАКО	12
Побудова вільної від корупції системи соціального забезпечення військовослужбовців, включаючи житлове питання	13
Створення законодавчої бази та механізмів запобігання корупції у закупівлях та використанні товарів та послуг Міністерством оборони	14
Ціль 2: Покращення прозорості та підзвітності у оборонній промисловості	16
Вдосконалення корпоративного управління ДК “Укроборонпром” шляхом впровадження стандартів ОЕСР	17
Зменшення корупційних ризиків в державній оборонній промисловості	18
Прозорі конкурси та залучення нових кадрів	21
Ціль 3: Посилення демократичного цивільного контролю за сектором оборони та зниження рівня секретності	22
Зниження рівня секретності	23
Посилення парламентського контролю над сектором оборони	24
Посилення громадського контролю над сектором оборони, громадської адвокації реформ та участі у виробленні політик	25
Ціль 4: Інституційний розвиток НАКО	28
Розбудова належного урядування громадської організації	28
Вироблення та затвердження внутрішніх політик	29
Розвиток команди	30
Розбудова зовнішніх і внутрішніх комунікацій	30
Фінансовий звіт	32
Структура організації	33
Донори та партнери	34

ПРО НАС

Так запам'ятали співпрацю з НАКО у 2019 році наші стейкхолдери:

Будучи кандидатом у Президенти, я визначив корупцію в обороні як один із топ-пріоритетів і окреслив свої кроки у разі обрання. Тепер ми активно рухаємося до виконання цих обіцянок і відкриті до співпраці з НАКО з метою подолання корупції в оборонному секторі.

Володимир Зеленський,
Президент України

Громадянське суспільство відіграє важливу роль у процесі реформ у секторі оборони. Зокрема, хочу відзначити внесок Трансперенсі Інтернешнл Оборона та Безпека і НАКО. Один із проектів TI-DS, до якого залучене Міністерство оборони, – це процес оцінки України в рамках Індексу доброчесності в оборонному врядуванні.

Андрій Загороднюк,
міністр оборони України
(серпень 2019 – березень 2020)

НАКО – це історія про експертизу, громадський контроль та підтримку розвитку кращих практик. Ця інституція, як своєрідний «вічний двигун», невпинно дає імпульс у напрямку зниження корупційних ризиків в «кастовому» секторі безпеки та оборони. Дякуємо, що ви з нами!

Мар'яна Безугла,
заступниця Голови Комітету з ВРУ з питань
національної безпеки, оборони та розвідки

Представництво НАТО в Україні цінує внесок експертів НАКО у процес реформ оборонних закупівель та оборонної промисловості держави. Радники НАТО відвідали та долучилися до низки заходів НАКО, зокрема, семінарів, публічних обговорень та презентації досліджень. У листопаді 2019-го року ми підтримали тренінг НАКО з парламентського нагляду над сектором безпеки і оборони для депутатів та їхніх помічників. Фахівці НАКО так само долучилися до заходів Представництва, зокрема, до тематичних зустрічей з координації донорської допомоги в секторі безпеки та оборони.

Александр Вінніков,
голова Представництва НАТО в Україні

Зменшувати корупційні ризики в “оборонці” важливо завжди. У період війни – особливо. НАКО докладає чимало зусиль, аби сприяти прозорості та підзвітності у цій сфері. Дослідження комітету та його експертиза – цінні для центрів прийняття рішень і суспільства.

Андрій Боровик,
виконавчий директор
Трансперенсі Інтернешнл Україна

Протягом трьох років, що я працював у Посольстві США в Україні, моя робота була пов'язана з різноманітними антикорупційними ініціативами. Увесь цей час НАКО був для мене дуже важливим партнером, який, безперечно, заслуговує на довіру. Разом з експертами НАКО ми допомагали Міністерству оборони впроваджувати програми внутрішнього контролю, щоб зменшити втрати людських життів і матеріальних ресурсів у Збройних силах України. Незалежний антикорупційний комітет з питань оборони (НАКО) – це громадська організація, яка бореться з корупцією та підвищує прозорість і підзвітність у секторі оборони України.

Роберт Стівен Сільверштайн,
старший радник з питань оборони Посольства США в Україні

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ НАКО

Бюджет сектору безпеки і оборони вже кілька років поспіль б'є рекорди. Водночас, сектор функціонує в умовах високого політичного тиску, обмеженого нагляду з боку громадськості та надмірної засекреченості. Кулуарно мають місце значні конфлікти інтересів, які компроментують чиновників на найвищих державних посадах. У найкращому випадку відсутність налагодженої системи внутрішніх та зовнішніх стримувань та противаг призводить до неефективності. У найгіршому – спричиняє корупцію. Корупція провокує конфлікти і порушення прав людини.

В Україні корупція це глибоко політична проблема. У секторі безпеки і оборони її не можна вирішити лише шляхом технічної допомоги. Крім того, з огляду на слабкість цивільного демократичного контролю, осередки громадянського суспільства розпрошені і не завжди можуть просувати пози-

NAKO
TI UKRAINE • TI-DS

тивні зміни напряму.

Щоб побудувати в Україні систему управління оборонним сектором, яка слугує інтересам громадян, потрібна потужна, політично впливова організація, що не залежить від чинних оборонних структур і водночас спроможна співпрацювати з ними.

Тому у 2016-му році Програма з безпеки та оборони Трансперенсі Інтернешнл Велика Британія (TI-DS) спільно з Трансперенсі Інтернешнл Україна заснували Незалежний антикорупційний комітет з питань оборони (НАКО). У 2019-му році НАКО виділився в окрему громадську організацію.

МІСІЯ ТА ЗАВДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

Незалежний антикорупційний комітет з питань оборони (НАКО) – це громадська організація, створена українськими активістами та міжнародними експертами для протидії корупції у сфері безпеки та оборони. НАКО не залежить від Уряду України.

НАКО аналізує корупційні ризики у секторі безпеки і оборони і надає державним органам

рекомендації щодо зниження рівня корупції. НАКО сприяє підвищенню прозорості та підзвітності державних органів перед суспільством, просуває реформи у секторі безпеки та оборони та здійснює громадський контроль оборонних структур. Організація працює за підтримки міжнародних донорів.

Наша місія – покращити врядування й мінімізувати корупційні ризики у секторі безпеки та оборони України.

ВСТУПНЕ СЛОВО

СТІВЕН ФРЕНСІС,

директор Програми з безпеки та оборони Трансперенсі Інтернешнл Велика Британія 2019–2020 рр, член Правління НАКО 2019–2020 рр

Вже протягом 15-ти років Програми з безпеки та оборони Трансперенсі Інтернешнл Велика Британія (TI-DS) працює над тим, щоб питання корупції у секторі безпеки і оборони з'явилися на порядку денному лідерів світової політики, оборонних компаній, міжнародних організацій та громадянського суспільства. TI-DS це одна з п'яти міжнародних програм руху TI, наш головний офіс розташований в Лондоні. Місія програми – сприяти тому, щоб уряди, на службі яких стоять прозорі оборонні інституції, були відкриті і підзвітні звичайним громадянам. Наші дослідження і досвід показує, що мир і стабільність набагато простіше забезпечити там, де національні стратегії безпеки та оборони, а також і інституції, що їх впроваджують, підзвітні громадянам, яким вони мають служити, і напряду відповідають їхнім інтересам. Оборонна промисловість має забезпечити спроможності, які базуються на чіткій стратегії національної оборони та справедливому та чесному ринку. В основі підзвітності мають лежати ефективні механізми нагляду, які базуються на дієвому громадянському суспільстві і прозорій системі державних закупівель. Нашу програму, напевно, найбільше знають завдяки Індексу доброчес-

ності в оборонному врядуванні (Government Defence Integrity Index) та Індексу оборонних компаній. Крім цього, ми проводимо дослідження і готуємо звіти про корупцію у секторі безпеки та оборони і зв'язок корупції та збройних конфліктів. Нерідко саме корупція стає причиною громадянської непокори, яка пізніше може переростати у насильство.

Програма співпрацює з представництвами TI в різних країнах. У 2016-му році TI-DS у партнерстві з українським представництвом TI вирішили започаткувати окрему організацію, яка працюватиме над конкретними питаннями корупції в оборонному секторі України. Так з'явився Незалежний антикорупційний комітет з питань оборони (НАКО). З огляду на політичну складову корупції в Україні було вирішено запросити до команди НАКО українських і міжнародних антикорупційних експертів, щоб організація не залежала від існуючих в Україні структур і водночас достатньо впливова, щоб оборонні відомства дослухалися до її порад.

Останніми роками оборонний бюджет України щоразу зростає, тому дуже прикро, що сектор здебільшого працює в умовах надмірної секретності, громадський нагляд дуже обмежений, а серйозні конфлікти інтересів залишаються нерозкритими. У найкращому випадку це призводить до неефективності і втрати ресурсів, у найгіршому – спричиняє брак довіри, нестабільність і конфлікти. Сьогодні Україна як ніколи заслуговує на краще, і якщо залишати ці питання поза увагою, проблеми будуть лише поглиблюватися. Втім, є приводи і для оптимізму. Новообра-

ний уряд (*ідеться про уряд, призначений у вересні 2019 року – прим. ред.) швидко взявся за розробку дуже важливого законодавства і почав співпрацювати з громадянським суспільством, міжнародною спільнотою та іншими фахівцями. Виглядає на те, що цей уряд прагне реформ і пам'ятає про обіцянки, які допомогли взяти перемогу на виборах, а це відкриває вікно можливостей, яке слід використовувати по максимуму. Такі організації, як НАКО, посідають виграшну позицію з точки зору потенційного внеску в цей процес, адже до них дослухаються. Втім, варто бути наполегливими і терплячими, адже проблеми, що накопичувалися роками, не зникнуть за один день. Щоб успішно впровадити амбітні реформи, треба дуже багато

працювати.

За таких умов НАКО і сам наблизився до нового та захоплюючого етапу своєї діяльності. Створений як проект в рамках TI-DS, у січні 2019 –го року НАКО отримав незалежний юридичний статус за українським законодавством. Протягом наступного року, ми також допомагали цій організації стати фінансово самодостатньою. Мета полягає у тому, щоб НАКО набув більшої незалежності, зберігаючи при цьому тісне стає партнерство із TI-Україна. Завдяки цьому, підсилений рух TI забезпечить фундамент для безпечнішого майбутнього і для майбутніх успіхів у тривалій боротьбі з корупцією у найбільш важливих секторах України.

ОЛЕНА ТРЕГУБ, виконавча директорка НАКО

2019 рік розпочався не тільки зі старту президентської передвиборчої кампанії, але й з чергового корупційного скандалу. Журналисти опублікували розслідування, в якому викрили масштабну схему за участі українських топ-чиновників, які збагачувались на війні за рахунок державного оборонного замовлення. Трьохсерійне розслідування вкотре актуалізувало тему корупції в такому чутливому для України секторі та знову порушило питання необхідності докорінних змін у системі забезпечення потреб Збройних Сил України. Очевидною стала потреба у проведенні трансформації Державного концерну “Укроборонпром” – “монстра” оборонно-промислового комплексу України.

Саме цими напрямками займався НАКО з першого дня свого створення у 2016 році і напрацював велику кількість досліджень і рекомендацій для держави як мінімізувати корупцію у такому складному і стратегічному секторі як оборона.

Політична боротьба, вибори, допомогли при-

вернути суспільну увагу до цієї складної теми.

Ми вирішили поцікавитися планами щодо боротьби з корупцією у “оборонці” безпосередньо у кандидатів у Президенти – так народився проект Запитальника. В ньому ми зібрали бачення та плани претендентів на посаду Верховного Головнокомандувача щодо боротьби з корупцією в оборонному секторі. Завдяки Запитальнику нам вдалося не тільки зібрати погляди учасників передвиборчих перегонів на корупційну проблемати-

ку в оборонній сфері, але й отримати певний план дій від вже шостого Президента України Володимира Зеленського, зокрема щодо найбільш болючих для громадськості питань.

Президент публічно задекларував наміри переглянути існуючі політики і практики оборонних закупівель, мінімізувати корупційні ризики в управлінні земельними активами Міноборони, докорінно змінити систему забезпечення військовослужбовців житлом та висловився на підтримку впровадження принципово нового законодавства у сфері охорони державної таємниці. Важливим для нас стало те, що у своїх відповідях Президент не оминув проблематику “Укроборонпрому”, зокрема висловився на підтримку впровадження корпоративної моделі управління на основі стандартів ОЕСР і проведення незалежного огляду та аудиту діяльності як самого концерну, так і його підприємств-учасників. Варто зазначити, що на перші зрушення у цьому напрямку довго чекати не довелося – “Укроборонпром” після оновлення керівництва відразу розпочав незалежний фінансовий аудит, проведення якого НАКО адвокував протягом двох років, та оголосив про наміри розпочати масштабну реформу корпоративного управління. До того ж кадрові зміни поширилися не тільки на Наглядову раду та керівництво Концерну, але і на підприємства. Низку генеральних директорів у 2019 обирали у прозорий спосіб із залученням членів профільного комітету ВРУ, посольств США, Франції та Великої Британії та представників громадянського суспільства, зокрема й НАКО.

У 2019 нам також вдалося побудувати надзвичайно продуктивні відносини з новим керівництвом Укроборонпрому, Міністерством оборони, Міністерством економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства та профільним комітетом Верховної Ради. НАКО також зумів налагодити контакт з Офісом Генерального прокурора, Радою з національної безпеки і оборони та парламентським комітетом з питань антикорупційної політики.

Завдяки активному налагодженню комунікації з органами державної влади нам вдалося актуалізувати проблему оборонних закупівель, необхідність розв’язання якої відзначав у своїх відповідях і Президент. Влітку ми презентували аналітичний бриф, що окреслив основні корупційні ризики у процесах виконання державного оборонного замовлення, який дав змогу НАКО сформувати навколо себе групу стейкхолдерів, що рішуче налаштовані докласти зусиль до реформування цієї системи. Відтак ми активно долучилися до розробки законопроекту, що мав на меті докорінно змінити систему державного оборонного замовлення, і вже на початку грудня депутати Верховної Ради прийняли у першому читанні Закон “Про оборонні закупівлі”.

Можна сказати, що цей рік приніс не тільки політичні неологізми на кшталт “турборежиму” і “монобільшості”, а й нові надії на те, що корупції в секторі безпеки і оборони стане менше. Втім попереду ще багато роботи. Україна конче потребує нових підходів у розумінні секретності, що було і залишається як важливою передумовою на шляху до дійсно ефективної реформи системи оборонних закупівель, так і основою для забезпечення прозорості та підзвітності держави в оборонній сфері в цілому. Питання майбутнього “Укроборонпрому” також не втрачає актуальності: у 2020 році Концерн отримає результати незалежного фінансового аудиту, проте на нього чекатимуть ще більш масштабні зрушення. Не варто забувати і про чергу на житло для військовослужбовців, яка лише збільшується, тоді як ризики втратити землі оборони в результаті неефективного керівництва нікуди не зникають. Ну і на сам кінець, обіцяних “посадок” найбільш резонансних корупціонерів, на жаль, не відбулося, адже правоохоронна система у цілому лишилась неефективною, розслідування корупції у “оборонці” затягуються.

Політичні реалії 2019 року заклали багатообіцяючи основу, проте чи збережеться така позитивна динаміка й надалі?

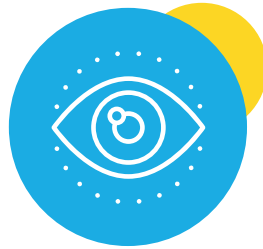
СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАКО

Покращення
врядування сектору

Трансформація
Укроборонпрому

Зниження
засекреченості
і посилення
демократичного
цивільного контролю

Розбудова НАКО
як незалежної
організації

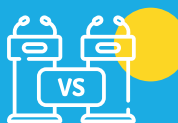
2019 В ЦИФРАХ

50+ робочих
груп

41 публічний
захід

1 ток-шоу з
кандидатами
у президенти

3 публікації:
2 дослідження і
1 консолідована
рекомендація

120 згадок
в медіа

7 юридичних
аналізів

87 наданих державі
рекомендацій по
боротьбі з корупцією
в обороні

45 експертних
інтерв'ю проведено
для підготовки
досліджень

ЦІЛЬ 1: ПОКРАЩЕННЯ ВРЯДУВАННЯ У ОБОРОННОМУ СЕКТОРІ, ЗМЕНШЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У ВИТРАТАХ НА ОБОРОНУ

ЦИФРИ 2019-го:

- Розроблено **5** рекомендацій з мінімізації корупційних ризиків під час виконання державного оборонного замовлення

- Проведено **понад 45** інтерв'ю в рамках підготовки досліджень

- Представлено **62** загальні рекомендації державі з мінімізації корупційних ризиків

- Проведено **4** юридичних аналізи

- НАКО взяло участь у **40** засідань робочих груп

НАПРЯМКИ:

Підтримка та впровадження реформ Міністерством оборони та іншими органами влади, обраних на підставі досліджень та рекомендацій НАКО.

1

Побудова системи соціального забезпечення військовослужбовців, вільної від корупції, включаючи житлове питання.

2

Створення законодавчої бази та механізмів запобігання корупції при придбанні та використанні товарів та послуг Міністерством оборони (оборонні закупівлі).

3

РЕЗУЛЬТАТИ:

- Консолідовано і презентовано рекомендації НАКО щодо головних корупційних ризиків Міністерства оборони;
- Рекомендації НАКО включено до Антикорупційної стратегії, підготовленої громадськими організаціями для Уряду (під керівництвом Центру політико-правових реформ);
- Опитування військовослужбовців щодо найбільш оптимальних шляхів вирішення житлової проблеми розроблене НАКО і проведене ОБСЄ;
- Опубліковано і презентовано дослідження про корупційні ризики Державного оборонного замовлення (ДОЗ) та рекомендації щодо реформи ДОЗу;
- Законопроект “Про оборонні закупівлі”, до розробки якого був активно залучений НАКО, рекомендовано профільним Комітетом до голосування у Верховній Раді і проголосовано Верховною Радою у першому читанні.

Підтримка та впровадження реформ Міністерством оборони та іншими органами влади, обраних на підставі досліджень та рекомендацій НАКО

Консолідовані рекомендації НАКО

Рекомендації НАКО враховані у Програмі діяльності уряду

Аналітики НАКО систематизували рекомендації, зроблені Комітетом протягом 2017 – першої половини 2019 р., проаналізували стан їхнього виконання на основі даних з відкритих джерел, а також звернулися до експертів з органів державної влади із проханням оцінити стан виконання рекомендацій. На основі отриманого зворотного зв'язку експертами було актуалізовано частину рекомендацій і представлено в двох версіях – англomовній та україномовній.

Кабінет Міністрів України опублікував детальну Програму діяльності уряду, що містить низку завдань з рекомендаціями НАКО, зокрема, щодо оптимізації управління землями оборони і об'єктами нерухомості, забезпечення прозорості та конкуренції під час проведення закупівель та розв'язання проблеми житлової черги.

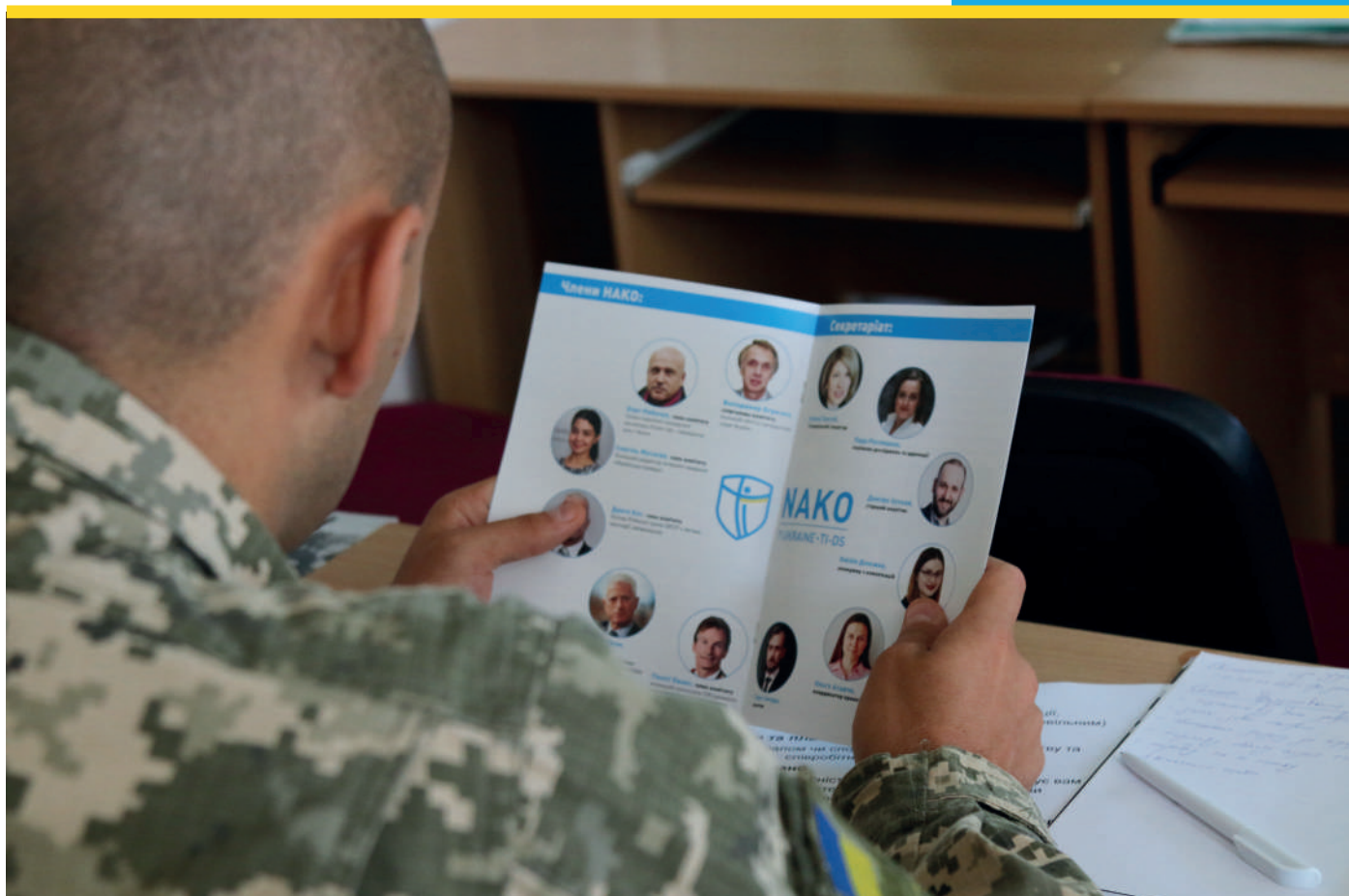

Побудова вільної від корупції системи соціального забезпечення військовослужбовців, включаючи житлове питання

В рамках діяльності НАКО з реформування системи житлового забезпечення українських військовослужбовців організація налагодила співпрацю з представництвом ОБСЄ в Україні. Зокрема, НАКО розробив 5 запитань для анкетування старшого складу ЗСУ щодо пріоритетних шляхів вирішення проблеми житлового забезпечення, а представники ОБСЄ провели низку таких опитувань в рамках своїх публічних заходів. НАКО також надав презентаційні матеріали для проведення семінарів. ОБСЄ провів / планує проводити такі семінари й анкетування у 8 містах України (м. Дніпро, м. Одеса, м. Львів, м. Харків, м. Рівне, м. Миколаїв, м. Вінниця, м. Одеса) протягом осені 2019 – весни 2020 років.

За результатами опитування було отримано відповіді старшого командного складу ЗСУ (м. Дніпро, м. Одеса, м. Львів, м. Харків), які буде враховано під час формулювання адвокаційної стратегії щодо вирішення проблеми житлового забезпечення військовослужбовців ЗСУ.

**Загально-
національна
програма
опитувань ОБСЄ**

Створення законодавчої бази та механізмів запобігання корупції у закупівлях та використанні товарів та послуг Міністерством оборони

У 2019-му році державне оборонне замовлення становило приблизно 10% від 212 мільярдів гривень, від загального бюджету сектору бюджету і оборони.

Недосконалість законодавства та надмірна засекреченість на всіх етапах реалізації державного оборонного замовлення сприяє корупційним ризикам. Практика формування ДОЗ не під конкретні потреби Збройних Сил України чи інших силових відомств, а під фінансовий ресурс, передбачений державним бюджетом на такі цілі, підштовхує відповідальних посадовців налагодити “вигідні” поставки озброєння та військової техніки (ОВТ).

19 червня 2019 року НАКО спільно з іншими учасниками громадянського суспільства представив Декларацію, у якій підписанти закликали органи державної влади невідкладно реформувати ДОЗ і задекларували намір всебічно сприяти впровадженню реформи.

Документ підписала низка громадських організацій, зокрема: Асоціація “Українська оборонна та безпекова промисловість”, Громадська спілка “Ліга оборонних підприємств України”, Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння, Експертна організація StateWatch, Дніпровський космічний кластер, Фонд “Майдан закордонних справ”, Американсько-Українська Ділова Рада (USUBC). Члени Комітету НАКО передали Декларацію Секретарю Ради національної безпеки та оборони України Олександру Данилюку особисто.

З метою дослідити проблеми у системі державного оборонного замовлення та корупційних ризиків, які створює ця система, НАКО опублікував аналітичний звіт “Реформа державного оборонного замовлення”. За результатами цього дослідження, аналітики НАКО розробили низку рекомендацій з мінімізації корупційних ризиків у наявній системі закупівель.

Дослідження було представлено представникам Міністерства оборони, новообраним депутатам IX скликання, військовим аташе, громадським організаціям та експертному середовищу.

Восени Верховна Рада України розпочала роботу над новим законом “Про оборонні закупівлі”. Над проектом працювали члени парламентського Комітету з національної безпеки, оборони і розвідки, Міністерство оборони України, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, представники Державного концерну «Укроборонпром», військові виробники та громадські експерти, зокрема, й НАКО.

9 жовтня відбувся круглий стіл спільно організований НАКО з Українським інститутом майбутнього на майданчику Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Під час заходу обговорили реформування системи оборонних закупівель, а саме законопроект, який має замінити чинний Закон “Про державне оборонне замовлення”.

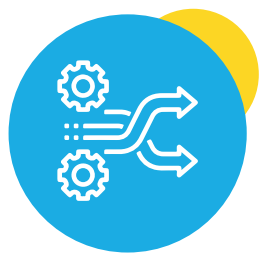
НАКО активно брав участь у робочих групах на базі Комітету ВР з розробки зако-

нопроекту, консолідував та доносив думку громадськості і експертного середовища з принципових питань.

7 листопада, депутати внесли Проект Закону №2398 “Про оборонні закупівлі” до Верховної Ради України. Протягом місяця роботи, законопроект було доопрацьовано і 5 грудня прийнято у першому читанні: “за” проголосувало 293 народних депутата.

Вперше в історії оборонного сектору України законопроект був розроблений за участі всіх ключових стейкхолдерів, включно з усіма профільними урядовими органами, державними і приватними виробниками озброєнь та громадянським суспільством. Зокрема, до розробки долучилися народні депутати, представники Міністерства оборони, Міністерства економіки, торгівлі та сільського господарства, Офісу Президента, Служби Безпеки України, державного оборонного концерну «Укроборонпром», Ліги оборонних підприємств України, Асоціації виробників озброєння та військової техніки, Асоціації “Українська оборонна та безпекова промисловість” та незалежні експерти.

ЦІЛЬ 2: ПОКРАЩЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ТА ПІДЗВІТНОСТІ У ОБОРОННІЙ ПРОМИСЛОВOSTІ

ЦИФРИ 2019-го:

- Проаналізовано **50** кандидатів на посади керівників 8 підприємств “Укроборонпрому”

- Досліджено **6** корупційних схем в “Укроборонпромі”

- Напрацьовано **20** рекомендацій з мінімізації корупційних ризиків

- Проведено **3** юридичних аналізи

- НАКО взяло участь у **10** засіданнях робочих груп

НАПРЯМКИ:

Вдосконалення корпоративного управління ДК “Укроборонпром” шляхом впровадження стандартів ОЕСР.

1

Зменшення корупційних ризиків в державній оборонній промисловості.

2

Прозорі конкурси та залучення нових кадрів.

3

РЕЗУЛЬТАТИ:

- Здійснено успішну адвокацію щодо відновлення роботи Наглядової ради ДК “Укроборонпром” та оновлення її складу;
- Досліджено, опубліковано та презентовано найбільш типові корупційні схеми “Укроборонпрому” та надано рекомендації щодо їх усунення;
- Надано підтримку “Укроборонпрому” у розробці технічного завдання щодо фінансового аудиту, юридичного огляду та оцінки корпоративного управління з точки зору стандартів ОЕСР, а також у проведенні відкритої закупівлі даних послуг;
- Вперше в історії державного оборонного концерну розпочато незалежний міжнародний фінансовий аудит “Укроборонпрому” (у виконанні міжнародної компанії Baker Tilly);
- НАКО як представника громадянського суспільства залучено до засідань Номінаційного комітету, який розглядає кандидатів на посади керівників підприємств компаній-членів “Укроборонпрому”.

Вдосконалення корпоративного управління ДК “Укроборонпром” шляхом впровадження стандартів ОЕСР

Боротьба з корупцією в «Укроборонпромі» безпосередньо залежить від його здатності до розбудови адекватних механізмів корпоративного управління концерном. Тому так важливо, щоб Наглядова Рада була дійсно незалежною та дієздатною.

Ефективність цього органу у рамках оборонного Концерну такого масштабу – це запорука успіху втілення стратегії його розвитку і фінансових планів. Саме тому протягом останніх кількох років НАКО активно наполягав на необхідності забезпечення незалежності та дієздатності Наглядової ради “Укроборонпрому”.

Втім у різні періоди її то запускали, то припиняли, тримаючи в режимі ручного регулювання. Відповідно, питання проведення міжнародного фінансового аудиту Концерну так само зависало у повітрі.

Згідно чинних вимог, Наглядова рада складається з 5 членів: три з них – представники президента, а два – Кабінету міністрів.

У липні 2019 року Президент Зеленський оновив склад наглядової ради – до неї

увійшли Айварас Абромавичус, Давид Арахамія та Андрій Загороднюк. Втім кілька місяців потому, у керівництві Концерну і складі його Ради знову відбулися зміни. Айварас Абромавичус очолив сам Концерн, Андрія Загороднюка призначили Міністром оборони, а Давид Арахамія став головою фракції “Слуга Народу”. Відтак, Володимир Зеленський призначив нових членів Наглядової ради, а саме свого помічника Андрія Єрмака, Генерального директора “Укрпошти” Ігоря Смілянського та виконавчого директора НАК “Нафтогаз” Юрія Вітренка. Водночас за квотою уряду до ради приєднався колишній член правління “Укргазвидобування” Олег Прохоренко. Таким чином, Наглядову раду Концерну було перезапущено, а його керівництво розпочало активну роботу у напрямку проведення міжнародного фінансового аудиту, реформи корпоративного управління та запровадження стандартів ОЕСР.

НАКО продовжив працювати з оновленим керівництвом Концерну для напрацювання нових принципів корпоративного управління, які включають у себе нові правила функціонування і обрання Наглядової ради.

Зменшення корупційних ризиків в державній оборонній промисловості

Аналітична записка “Укроборонпром: Схеми”

Численні розслідування журналістів щодо корупційних ризиків в державному концерні “Укроборонпром” підтвердили наявність цілого ряду системних проблем, які призводять до неефективного використання та ймовірного розкрадання коштів державного бюджету та коштів державних підприємств, що входять до складу Концерну.

Саме тому НАКО розробив аналітичний матеріал, де описав 6 основних схем, які можуть використовуватись недоброчесними посадовими особами Концерну та підприємств, що входять до його складу, для незаконного збагачення.

У дослідженні порушили питання розкрадання надлишкового майна Міністерства оборони, перепродаж контрабандних товарів оборонним підприємствам, корупційні схеми в експорті та імпорті, зокрема і “сірий” імпорт. У фокусі аналітичного матеріалу також опинилася проблема змови учасників закупівель, що супроводжувалася завищенням цін, та конфлікт інтересів, що виникає у експорті озброєння.

За результатами дослідження аналітики НАКО розробили низку рекомендацій, впровадження яких дозволить мінімізувати можливості для корупції у цій сфері. Матеріал було публічно презентовано українській та міжнародній аудиторії, а також передано Концерну.

НАКО протягом двох років рекомендував провести незалежний міжнародний аудит державного концерну “Укроборонпром”. Комітет акцентував увагу на тому, що тендер на визначення переможця по лотах аудиту повинен відбуватися під контролем Наглядової ради концерну, у прозорий спосіб та із залученням спостерігачів від міжнародних партнерів та громадських організацій.

Перші перемовини щодо аудиту між НАКО і “Укроборонпром” розпочалися ще у 2016-му році, втім цей процес штучно затягувався, оскільки Концерн постійно стикався із низкою перешкод з боку керівництва держави. НАКО як орган громадського нагляду, що неодноразово висловлювався на підтримку проведення міжнародного фінансового аудиту та був його фактичним ініціатором, безпосередньо долучився до цього процесу підготовки до аудиту.

НАКО разом із партнерами з посольства США допоміг розробити технічне завдання для аудиту, знайти фінансування та залучити репутабельні світові компанії до конкурсу.

Вже в липні 2019 року, після зміни керівництва та наглядової ради “Укроборонпрому”, підготовчу роботу НАКО було актуалізовано і використано. На початку вересня вперше за всю історію Концерну нарешті було відібрано аудитора для першого міжнародного фінансового аудиту – ним стала компанія Baker Tilly.

Згідно планам Наглядової ради Концерну, за підсумками фінансового аудиту 2019–2020 років буде розпочато процедуру з проведення стратегічного аудиту та аудиту корпоративного управління.

Окрім того, НАКО допоміг керівництву “Концерну” розробити технічне завдання на форенсік аудит, який спрямований на виявлення корупції та шахрайства, і має бути проведений у 2020 на деяких підприємствах концерну.

Незалежний фінансовий аудит “Укроборонпрому”

Юридичний аналіз нового Статуту “Укрспец- експорту”

Після зміни керівництва Концерну у вересні 2019 з розслідування журналістів “Bihus.info” стало відомо, що напередодні звільнення генеральний директор Концерну Павло Букін у непрозорий спосіб ініціював та провів зміну Статуту головного підприємства–спецекспортера, яке входило до Концерну. “Укрспецекспорт” – державна компанія з експорту та імпорту продукції і послуг військового та спеціального призначення, регулювання, координацію та контроль над діяльністю якої, відповідно до законодавства, здійснює Державний концерн «Укроборонпром» як уповноважений суб’єкт господарювання з управління об’єктами державної власності в оборонно–промисловому комплексі. НАКО із залученням зовнішньої незалежної юридичної експертизи проаналізував зміни статуту “Укрспецекспорту” і виявив ряд корупційних і управлінських ризиків у новому Статуті. В результаті НАКО рекомендував “Укроборонпрому” оптимізувати Статут «Укрспецекспорту» для зниження виявлених ризиків. Так, зміни до Статуту фактично вивели з–під контролю Концерну діяльність компанії як інституційно, так і операційно. У важливих управлінських та фінансових процесах (кадрові рішення, структурні зміни Компанії, притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників, затвердження фінансових планів), керівник “Укрспецекпорту” отримав майже повну автономність від Концерну. Вони також поставили у жорстку залежність від керівника компанії відносно самостійні у діяльності дочірні підприємства (ДГЗП «Спецтехноекспорт», ДГЗІФ «Укрінмаш», ДП «Укроборонсервіс», ДЗІП «Промоборонекспорт», ДП «СЗФ „Прогрес“» і ДП «ЗТФ «Таско–експорт»). Більше того, визначення “Укрспецекспорту” як юридичної особи приватного, а не публічного права в Статуті могло допомогти його посадовцям уникнути електронного декларування, адже відповідно до Закону «Про запобігання корупції» декларації мають подавати лише посадові особи юридичних осіб публічного права. Аналіз НАКО та надані рекомендації було використано не лише самим “Укроборонпромом” і керівництвом сектору, але і міжнародними партнерами.

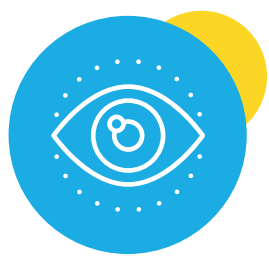

Прозорі конкурси та залучення нових кадрів

Після президентських та парламентських виборів, НАКО розумів важливість оновлення кадрів у секторі оборонної промисловості. У липні 2019 НАКО звернувся до влади зі спільною заявою громадськості щодо необхідності прозорих призначень у ОПК.

“Укроборонпром” зробив свою кадрову політику прозорішою і конкурентною. Протягом 2019 року представники НАКО взяли участь у низці засідань Номінаційного комітету Укроборонпрому, що відбирав директорів великих підприємств-учасників концерну.

До Номінаційного комітету було залучено представників Верховної Ради, РНБО, посольств США, Франції та Великої Британії, а також громадянського суспільства. Моніторинг з боку громадськості забезпечували НАКО та наші колеги з StateWatch. За результатами роботи комітету було відібрано директорів таких підприємств концерну як Житомирський бронетанковий завод, Харківське конструкторське бюро машинобудування, Київський бронетанковий завод, Завод 410 ЦА, Зоря-Машпроект, Завод імені Малишева.

ЦІЛЬ 3: ПОСИЛЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНОГО ЦИВІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЗА СЕКТОРОМ ОБОРОНИ ТА ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ СЕКРЕТНОСТІ

ЦИФРИ 2019-го:

- налагодили співпрацю з **47** депутатами 8 та 9 скликань, а також **38** їх помічниками

- провели **1** тренінг для депутатів та їхніх помічників

- ініціювали та підтримали **5** офіційних заяв громадянського суспільства, зокрема, Декларацію на підтримку реформи Державного оборонного замовлення

- ефективно співпрацювали з **55** представниками органів державної влади, зокрема, Міноборони та Мінекономіки

НАПРЯМКИ:

Зниження рівня секретності оборонного сектору.

1

Посилення парламентського контролю над сектором оборони.

2

Посилення громадського контролю над сектором оборони, громадської адвокації реформ та участі у виробленні політик.

3

РЕЗУЛЬТАТИ:

- Реалізовано проект “Запитальника до кандидатів у президенти” і на його основі проведено ток-шоу “7 питань про оборону” за участі кандидатів у президенти та їхніх представників;
- Реалізовано проект “Парламентського зобов’язання”, спрямований на підвищення обізнаності майбутніх депутатів про парламентський нагляд над сектором безпеки і оборони та отримання від них зобов’язання ефективно здійснювати цей нагляд у разі обрання до Верховної Ради;
- Проведено тренінг для депутатів та їхніх помічників та низку заходів з нетворкінгу за участі депутатів;
- На запит Комітету ВРУ з питань національної безпеки, оборони та розвідки експертів НАКО внесено до офіційного переліку експертів Комітету;
- НАКО долучилось до розробки Національної стратегії безпеки України та Річної програми Україна НАТО;
- Підписано Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю з НІСД.

Зниження рівня секретності

З 2017 року НАКО розпочав адвокаційну та аналітичну роботу над зниженням невиправдано високого рівня засекреченості у оборонному секторі. У 2018 НАКО опублікував дослідження на тему балансу між секретністю та прозорістю у секторі оборони і безпеки, де проаналізував застарілі підходи до охорони секретної інформації, коли практично вся інформація про сектор оборони і безпеки може потрапляти під гриф “таємно”. Чинному Закону “Про державну таємницю” більше 25 років, розробка нового закону назріла вже давно. Робота над новою концепцією захисту державної таємниці велася за часів президентства Петра Порошенка всередині СБУ, проте законопроекту, який би наблизив Україну до сучасних євроатлантичних практик, не було напрацьовано. НАКО проаналізував та надав ряд суттєвих зауважень до законопроекту, напрацьованого СБУ, який потенційно міг не знизити надмірну засекреченість, а підвищити її. У проекті Запитальника НАКО кандидат у президенти Володимир Зеленський пообі-

цяв, що новий закон про державну таємницю буде одним із перших, який Президент України подасть на розгляд парламенту. Зеленський пообіцяв адаптувати законодавство про секретність до стандартів країн НАТО і ЄС, ввести нові засади засекречування та розсекречування інформації, запровадити поняття презумпції публічності інформації, переглянути порядок допуску до державної таємниці, у тому числі для іноземців (наприклад, військових радників з країн НАТО), тощо. Після парламентських виборів, НАКО провів низку зустрічей з депутатами, під час яких наголошував на першочерговості завдання оновлення законодавства про державну таємницю. У грудні 2019 НАКО увійшов до робочої групи на базі профільного комітету для роботи над новим законопроектом «Про охорону секретної інформації». Вищезазвані пункти так чи інакше знайшли відображення у законопроекті. Вперше до роботи над законопроектом залучили громадянське суспільство. Метою НАКО є прийняття нового закону у 2020 році.

Посилення парламентського контролю над сектором оборони

Забезпечення ефективного демократичного нагляду за сектором безпеки і оборони є запорукою посилення національних механізмів підзвітності в частині запобігання та протидії корупції в цій сфері. В контексті позачергових виборів до Верховної Ради України та обрання депутатів IX скликання, активно постало питання нарощування спроможностей парламентського контролю.

Напередодні парламентських виборів 2019 року НАКО запросив політичні партії та окремих кандидатів в народні депутати приєднатись до **Парламентського зобов'язання** щодо виконання ними, у разі перемоги, своїх конституційних обов'язків по демократичному цивільному контролю над сектором безпеки та оборони.

Першою парламентське зобов'язання підписала депутатка від ВО “Батьківщина” Альона Шкрум, згодом до неї приєднався однопартієць Вадим Івченко. Депутати фракції “Слуга народу” також публічно зобов'язалися виконувати конституційний обов'язок із забезпечення нагляду над сектором безпеки і оборони. Відповідний документ від імені партії підписала Галина Янченко, заступниця голови Комітету з антикорупційної політики.

Співпраця з народними депутатами IX скликання щодо розбудови парламентського контролю набула нової форми.

Початок обговорення співпраці відбувся під час робочого сніданку та ознайомчої зустрічі з представниками комітету з національної безпеки, оборони та розвідки.

Учасники обговорили роль парламентського нагляду у секторі безпеки і оборони, а також різноманітні корупційні ризики та питання.

Окремо також було обговорено термінові законодавчі ініціативи, необхідні для зниження корупційних ризиків у секторі безпеки і оборони України. Галина Янченко і Антон Поляков з партії «Слуга Народу», Соломія Бобровська з партії «Голос» та Володимир Кабаченко з помічницею Ольгою Нагнибід з «Батьківщини» приєдналися до сніданку на запрошення НАКО. Таким чином, на заході були присутні представники двох парламентських комітетів: з питань антикорупційної політики і питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

Пізніше НАКО обговорив пріоритети співпраці із керівництвом Комітету з національної безпеки, оборони та розвідки. Комітет ВРУ з національної безпеки, оборони та розвідки звернувся до НАКО із пропозицією долучити аналітиків з команди організації до експертної групи при Комітеті.

У відповідь на запит народних депутатів щодо організації низки тренінгів про парламентський нагляд та секретність у секторі оборони НАКО провів відповідний тренінг. Навчання було організовано 7 листопада 2019 організацією у співпраці з Представництвом НАТО в Україні та Женевським центром демократичного контролю над збройними силами DCAF. У ньому взяли участь депутати, їхні помічники та представники апарату ВРУ. Були присутні парламентарі з Комітету Верховної Ради з нацбезпеки, оборони та розвідки, з Комітету з питань антикорупційної політики та Комітету з питань правоохоронної діяльності.

За підсумками тренінгу було домовлено про організацію наступних тренінгів з питань оборони та безпеки для депутатів.

Посилення громадського контролю над сектором оборони, громадської адвокації реформ та участі у виробленні політик

У контексті виборів Президента України 2019 року НАКО розробив у січні Запитальник до кандидатів на пост Верховного Головнокомандувача, де запропонував відповісти на 7 основних питань про різні аспекти корупції в обороні. Проект створювався з метою дозволити українському виборцю у публічний та неупереджений спосіб ознайомитись з баченням кандидатів щодо проблемних питань, а також для того, аби самі кандидати мали змогу сформулювати свої позиції стосовно шляхів подолання корупції в оборонному секторі. НАКО вдалося підвищити актуальність даної теми у суспільній комунікації та отримати зобов'язання від майбутнього Президента, які громадськість могла б відслідковувати.

Згодом міжнародній спільноті, експертному середовищу та журналістам представили аналіз опрацьованих відповідей в рамках панельної дискусії “Боротьба з корупцією в оборонному секторі. Як кандидати у Президенти планують вирішувати найбільш актуальні корупційні виклики?”.

Експерти НАКО дійшли тривожних висновків: рівень розуміння кандидатами питань корупції в обороні є низьким, оскільки велика кількість наданих відповідей були доволі загальними, неоднозначними чи взагалі не відповідали темі.

З 44 кандидатів на Запитальник відповіли 16, зокрема й чинний Президент України Володимир Зеленський.

В рамках проекту у березні було проведено ток-шоу з обговорення проблем корупції у секторі оборони за участі кандидатів у Президенти: Геннадія Балашова, Романа Безсмертного, Руслана Кошулинського та Віталія Купрія. До дискусії також долучилися представники інших кандидатів: Руслан Рябошапка – представник Володимира Зеленського; Андрій Сенченко – координатор Воєнного кабінету Юлії Тимошенко; Іван Апаршин – народний депутат України, представник Анатолія Гриценка; Олександр Поліщук – член партії «Укроп», представник Олександра Шевченко; Тарас Пастух, народний депутат України, представник Андрія Садового.

Президент України Володимир Зеленський надав відповіді на сім питань Запитальника НАКО, які стосувались його плану подолання оборонної корупції, зниження секретності, реформи

Запитальник до кандидатів у президенти України

Принципи Торонто

Анти- корупційна стратегія Центру політико- правових реформ

оборонних закупівель, реформи “Укроборонпрому”, вирішення проблеми житла та земель Міноборони, а також подолання нелегальної торгівлі з Донбасом.

Ці відповіді дозволили НАКО не лише відслідковувати виконання обіцянок Президента, але і використовувати ці відповіді для адвокації рекомендацій НАКО у процесі вироблення нових політик. Адже відповіді Зеленського майже повністю збігалися із рекомендаціями НАКО щодо піднятих питань.

Протягом 2–4 липня 2019 року у Торонто пройшла Третя міжнародна конференція з питань реформ в Україні, де був представлений НАКО. Під час конференції міжнародній спільноті представили «принципи Торонто» та пов’язані з ними проекти політик у секторальних реформах. Принципи Торонто визначили ключові для України реформи на наступні п’ять років. «Принципи» були розроблені Реанімаційним пакетом реформ за участі багатьох громадських організацій, у тому числі і НАКО. НАКО відповідав за безпековий сектор.

Принципи Торонто містять три блоки, важливі для українського суспільства: безпека та верховенство права, реформи у сфері юстиції та підвищення ефективності антикорупційної сфери. Блок, присвячений безпеці та верховенству права, включає, зокрема, наступні принципи та пріоритети: розвиток обороноздатності та безпеки на основі стандартів НАТО, особливо у сфері підзвітності урядування та інституційного нагляду.

Принципи Торонто підтримали понад 90 організацій громадянського суспільства, представники приватного сектору та громадяни, активно налаштовані на реформи в Україні.

25 липня 2019-го громадські активісти представили нову Антикорупційну Стратегію, яка має визначати державну політику у сфері протидії корупції. Документ було розроблено Центром політико-правових реформ (ЦППР) із урахуванням всіх рекомендацій НАКО у тому, що стосується сектору безпеки і оборони.

Антикорупційної стратегії в Україні не було з 2017-го року. За словами Члена Правління ЦППР Миколи Хавронюка, Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) наразі не справилося із таким завданням, тому цю частину роботи довелося робити громадським експертам.

У вересні 2019 було підписано Меморандум про співробітництво з **Національним інститутом стратегічних досліджень**. З боку НАКО документ підписав співголова НАКО Володимир Огризко, з боку НІСД – директор Олександр Литвиненко.

Згідно з цим документом НАКО зобов'язується:

- аналізувати корупційні ризики у секторі безпеки і оборони і пропонувати шляхи вирішення цих проблем;
- допомагати розробляти та реалізовувати антикорупційні політики;
- консультувати, як запобігати корупції.

Водночас, НІСД обіцяє:

- звертатися по НАКО по експертну допомогу та консультації;
- допомагати отримувати інформацію у межах мандату НАКО.

Члени Комітету НАКО також зустрілися з **Генеральним прокурором України Русланом Рябошапкою**, обговорили можливі формати подальшої співпраці і домовилися про підписання Меморандуму про взаєморозуміння.

Також готується до підписання Меморандуму про взаєморозуміння із Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. Планується оновлення існуючого Меморандуму із Міністерством оборони. Тексти Меморандумів з ними вже погоджено.

У 2019 НАКО продовжив співпрацю з Науковим центром проблем виховання доброчесності та запобігання корупції у секторі безпеки та оборони Національного університету Міністерства оборони імені Черняхівського. Лекції експертів НАКО прослухали близько 200 військовослужбовців.

Налагодження співпраці з державними інституціями

ЦІЛЬ 4: ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК НАКО

ЦИФРИ 2019-го:

• Розроблено **24** внутрішні політики

• Команда НАКО взяла участь у **27** тренінгах

• **14** дайджестів новин англійською та українською, які прочитали понад **730** підписників

• Понад **630** унікальних контактів

НАПРЯМКИ:

Розбудова належного урядування громадської організації.

1

Вироблення та затвердження внутрішніх політик.

2

Розвиток команди.

3

Розбудова зовнішніх і внутрішніх комунікацій.

4

Розбудова належного урядування громадської організації

З 2016 по 2019 рік НАКО функціонував як спільний проект Трансперенсі Інтернешнл Британія та Трансперенсі Інтернешнл Україна. За ці роки роль і вплив НАКО у оборонному секторі України значно зросли. Трансперенсі Інтернешнл Україна та Трансперенсі Інтернешнл Британія рекомендували НАКО створити повноцінну громадську організацію, яка б входила до глобального антикорупційного руху Трансперенсі Інтернешнл та фокусувалась би виключно на секторі оборони і безпеки.

У 2019-му році НАКО став незалежною громадською організацією і багато працював

над тим, щоб створити свій статут та побудувати своє урядування за найкращими міжнародними стандартами громадських організацій. У нас з'явилися Конференція членів, яка складається із визнаних у суспільстві журналістів, громадських діячів та експертів, і Правління, а Комітет став дорадчим органом. У Правлінні НАКО зарезервовано місця для представників руху Трансперенсі Інтернешнл аби зберегти інституційний зв'язок НАКО із цією міжнародною неурядовою організацією. Стратегічне партнерство між НАКО, Трансперенсі Інтернешнл Україна та Трансперенсі Інтернешнл Британія регулюється тристороннім меморандумом.

Вироблення та затвердження внутрішніх політик

На шляху до повної операційної автономії, ми розробили і підготували до фінального затвердження пакет політик і процедур, які стосуються всіх членів команди НАКО, членів Комітету, членів Правління, консуль-

тантів та радників, пов'язаних із нашою організацією. Ми з нетерпінням чекаємо на перші офіційні збори Конференції Членів, які мають відбутися у 2020 і на яких буде офіційно затверджено ці політики.

Відтак, до політик та процедур НАКО входять:

Кодекс поведінки НАКО	Політика безпеки	Політика з комунікацій
Політика захисту та безпеки	Політика залякувань та домагань	Процедура укладання контрактів
Політика протидії хабарництву	Політика подорожей та витрат	Політика підбору персоналу
Політика викриття	Процедури оскаржень	Політика закупівель
Політика фандрейзингу, грантів та пожертв	Політика захисту інформації та збереження таємниці	Політика рівних можливостей і підтримки різноманіття
Політика адвокації та зовнішнього залучення	Політика і процедури правового аналізу	Рекомендації з оцінки ефективності роботи
Політики бухгалтерського обліку згідно з українським законодавством	Процедури доступу до офісу, годин роботи, і гнучкого графіку роботи	Політика зеленого та чистого офісу
Процедури підпорядкування на роботі, постановки завдань, та відвідування зовнішніх заходів		

Розвиток команди

Ми також багато працювали над посиленням спроможності нашої організації. Члени нашої команди взяли участь у низці тренінгів та семінарів, серед яких, зокрема, наступні:

- тренінг Женевського центру демократичного контролю за збройними силами (DCAF) з прозорості та підзвітності в оборонному секторі;
- тренінг Центру досліджень європейської безпеки (CESS) з демократичного контролю;

- тренінг з протидії корупції;
- тренінг з підготовки грантових заявок і фандрейзингу;
- тренінг з фінансового менеджменту;
- командний тренінг з комунікацій та адвокації;
- командний тренінг з гарантування безпеки працівників та кібербезпеки;
- закордонне стажування у Центрі досліджень європейської безпеки у Нідерландах.

Розбудова зовнішніх і внутрішніх комунікацій

Окрім того, що НАКО вдалося виробити нову систему внутрішніх комунікацій в структурі НАКО, зокрема для ефективної координації членів Комітету та партнерів НАКО, які працюють віддалено, НАКО у 2019 вдалося значно розширити базу зовнішніх контактів. За рік ми додали більше 600 унікальних контактів до бази партнерів, яких ми запрошуємо на заходи та які отримують наші регулярні дайджести новин та аналітики українською та англійською мовою.

У 2019 ми продовжили приділяти значну увагу публічній комунікації. Використовуючи національні та глобальні медійні майданчики, ми не тільки підвищуємо обізнаність суспільства з темою оборонної корупції, але і ведемо адвокацію своїх рекомендацій щодо необхідних реформ. За рік ми надали 120 коментарів та публікацій різноманітним ЗМІ, не тільки в Україні, але і за кордоном. Експерти НАКО були запрошені взяти участь у 19 телевізійних та радіопрограмах. Зокрема наші коментарі з'явилися у таких виданнях: Голос Америки, Київ Пост, Лос Анджелес Таймс, Українська Правда, Радіо Свобода, Ліга та багато інших.

Ток-шоу з кандидатами у президенти, організоване НАКО у березні, стало найуспішнішим комунікаційним заходом року.

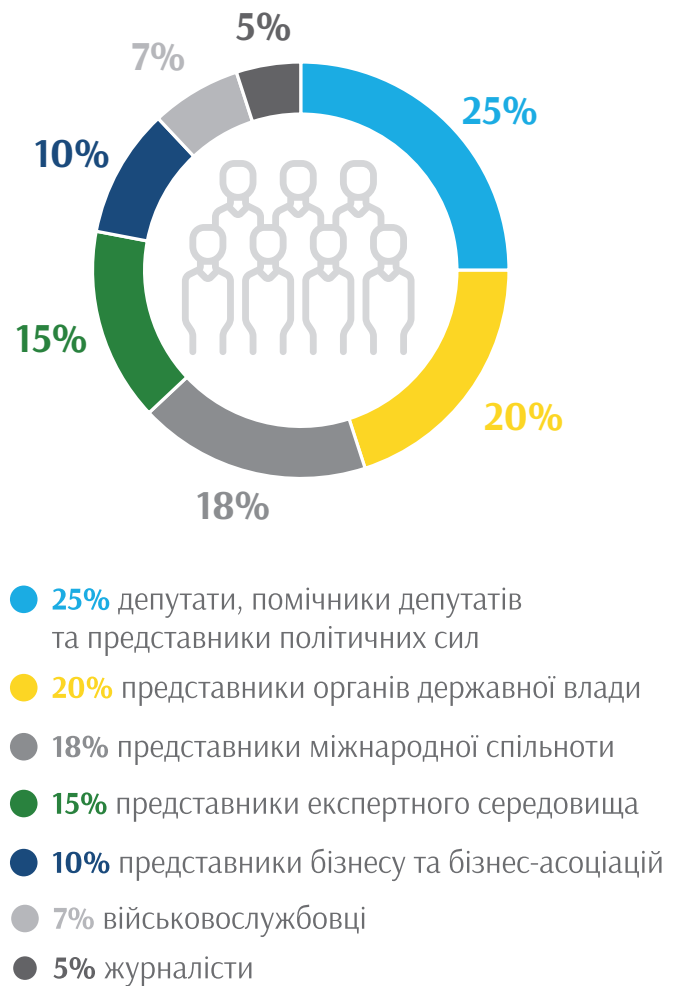
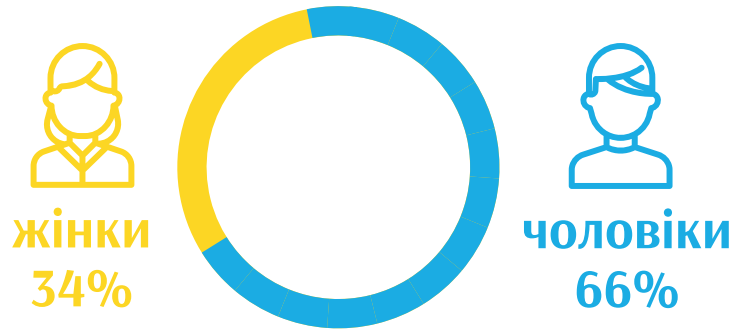
У 2019 команда НАКО була представлена на 41 заході. Ми виступили організаторами 14 заходів та стали співорганізаторами 6 заходів, на яких ми також виступали як спікери.

Серед них: Антикорупційний тиждень Міноборони, прес-конференція “Що робити з Укроборонпромом? Напрямки та цілі реформи”, круглий стіл у ВРУ щодо реформи ДОЗу, тощо.

На 20 заходів нас було запрошено як спікерів.

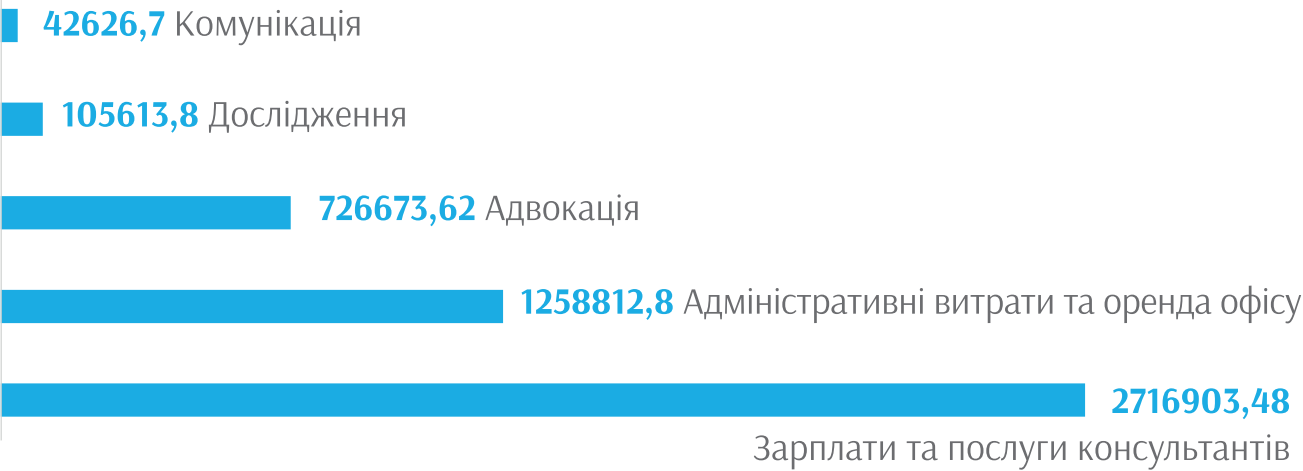
Ми представляли громадський сектор України на Ukraine Reform Conference у Торонто, на зустрічі лідерів НАТО у Лондоні, на конференції Chatham House про Україну у Лондоні, на форумі у Стокгольмі з нагоди десятиріччя Східного Партнерства, на семінарі у Брюсселі з реформування допомоги ЄС громадянському суспільству, на семінарі з розбудови доброчесності у Школі НАТО в Обераммергау у Німеччині, та інших заходах за кордоном.

Аудиторія заходів НАКО

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

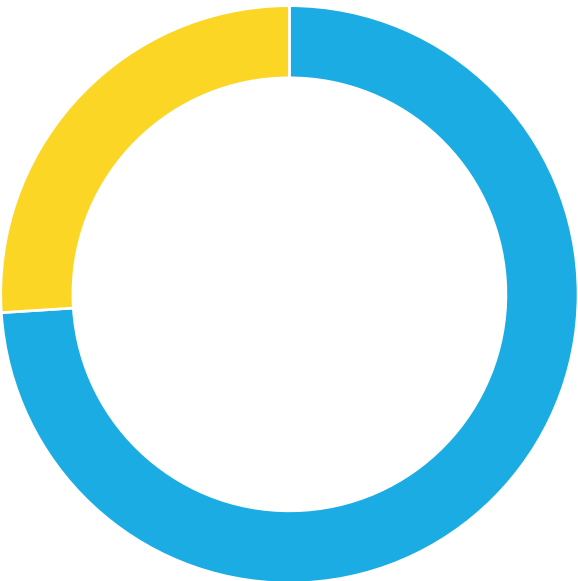
грн

Бюджет, грн

1261655,1

Фонд
«Відродження»

Department
for International
Development

3588975,3
DFID

СТРУКТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ

Правління

- Кетрін Діксон, колишня директорка TI-Defence & Security
- Стів Франсіс, колишній директор TI-Defence & Security
- Джеймс Вассерстром, колишній член Комітету НАКО
- Ліа Вавро, колишня програмна менеджерка TI-Defence & Security

Секретаріат

- Олена Трегуб, Виконавча директорка
- Лада Рослицька, Керівниця контентної політики
- Ольга Асадча, Менеджерка з операційних і юридичних питань
- Тарас Ємчура, Менеджер з адвокації
- Емілія Денєжна, Менеджерка з комунікацій
- Сергій Москалюк, Старший дослідник
- Вікторія Вишнівська, Контентна асистентка
- Олеся Ремізова, Операційна асистентка
- Ніна Рахильчук, Бухгалтерка
- Микита Побегун, Інтерн

Комітет

- Володимир Огризко
- Джеймс Вассерстром
- Олег Рибачук
- Драго Кос
- Мішель Яковлєфф
- Юлія Марушевська

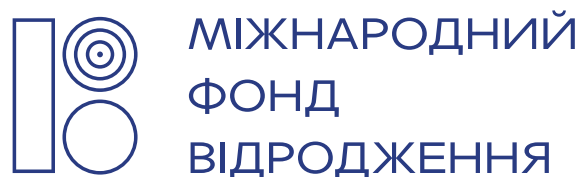

NAKO
TI UKRAINE • TI-DS

ДОНОРИ ТА ПАРТНЕРИ

Ministry of Foreign Affairs of the
Netherlands

NAKO
TI UKRAINE • TI-DS

2019
РІЧНИЙ ЗВІТ

**НЕЗАЛЕЖНИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ КОМІТЕТ
З ПИТАНЬ ОБОРОНИ (НАКО)**

**вул. Євгена Коновальця 36–Д, офіс 23
м. Київ, 01133**

тел.: + 38 (044) 390 08 09

facebook.com/nako.org.ua
www.nako.org.ua